

Na ostrově Borneo má vysněnou práci, přítele a klid

Hana Svobodová (29): Chráním želvy v Indonésii

PŘI JEDNÉ ZE SVÝCH POSLEDNÍCH NÁVŠTĚV V ČESKU NÁM HANA SVOBODOVÁ VYPRÁVĚLA O SVÝCH CESTÁCH, ŽIVOTĚ NA DRUHÉM KONCI SVĚTA I O MOŘSKÝCH ŽELVÁCH. JEJÍ DLOUHODOBÝ ZÁJEM O TYTO PLAZY JI ZAVEDL AŽ NA INDONÉSKOU ČÁST DALEKÉHO OSTROVĚ BORNEO, KDE PRACUJE PRO MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI TURTLE FOUNDATION. KROMĚ ZAMĚSTNÁNÍ, KTERÉ JI NESMÍRNĚ NAPLŇUJE, TU NAKONEC NAŠLA I NĚCO VÍC – ŽIVOTNÍ LÁSKU A ZDRAVÝ NADHLED.

Co vás vedlo k ochraně želv?

„O želvy se zajímám už od malička, od šesti let mám doma suchozemskou. Hodně jsem pak o nich četla a zaměřila jsem se na ně v bakalářské i diplomové práci při studiu na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Ale nechtěla jsem dělat jen výzkum, chtěla jsem se věnovat hlavně ochraně.“

Jen chtít asi nestačilo, že?

„Poprvé jsem byla jako dobrovolník na ochranu mořských želv v Mexiku, když mi bylo osmnáct. Zůstala jsem tam měsíc, ale vůbec to neproběhlo tak, jak jsem si představovala. Myslela jsem si, že budeme pracovat přímo na pláži, ale většinu času jsme trávili v želvím středisku a mluvili jsme s turisty. Nicméně jednou nás na pláž opravdu vzali, což byl pro mě obrovský zážitek. Stejně jako můj pobyt v Irsku, kde je nejsevernější částí země, kde mají největší množství kožatek velkých, obřích želv, které mají na délku až dva metry a váží 800 kilo. Tam jsem jela kvůli diplomce.“

A kdy přišla na řadu Indonésie?

„Poprvé jsem tam jela v létě 2010. Osm měsíců jsem strávila na univerzitě v Padangu na Sumatře, kde jsem se učila indonéštinu. Během pobytu jsem objížďela i želví centra na Sumatře a viděla jsem, že je tam ochrana na nízké úrovni. Někomu sice Indonésanům řekl, že mají chránit želvy, ale už jim neřekl jak. Náhodou jsem pak poznala starostu jedné z oblastí a vyprávěla jsem mu, co všechno je v želvích centrech špatně. Rozhodl se, že s tím něco udělá a hodlal postavit vzorové centrum na záchranu želv. Nabídl mi, abych pro něj pracovala, ale nakonec jsem se vyvíšila...“

Jak to?

„V březnu jsem se vrátila zpátky do Čech, abych obhájila diplomku. Do Indonésie jsem se podle naší dohody vrátila, ale až tam mi starosta oznámil, že nadřízený orgán projekt ještě neschválil. Letěla tam se mnou tehdy ještě moje ségra, takže jsme alespoň měsíc cestovali. Dva a půl roku

jsem pak pracovala pro ženskou vzdělávací sdružení, a nyní působím na Borneu jako odborný poradce pro mezinárodní organizaci Turtle foundation. A může za to opět náhoda.“

Povídejte...

„Když jsem v Indonésii studovala, potkala jsem paní, která na sobě měla tričko organizace Turtle Foundation. Zaujalo mě to, chtěla jsem se jí jen zeptat odkud ho má. Byla to manažerka právě této organizace. Po čase pak četla moji diplomku v angličtině a nabídla mi, jestli nechci jet na měsíc jako dobrovolník na Borneo, na ostrov do oblasti Berau, která je v jižním Borneu, která je v jižním Borneu, která je v jižním Borneu... Další rok jsem tam jela zase jako dobrovolník a od loňska už pro organizaci pracuji.“

Co je náplní vaší práce?

„Čtrnáct dní jsem v kanceláři ve městě, koordinuji dobrovolníky, starám se o účetnictví a vyjednávám s místními politiky. Často chodím do škol i školek a povídám si s dětmi o želvách a jejich ochraně. Osvětu se snažíme dělat i mezi dospělými. Mnoho z nich, i přesto, že je to nelegální, loví

kriticky ohrožené karety pravé, kvůli želvovině. Je to hodně brutální proces – želvu za ploutve přibíjí na dřevěnou desku, nahřejí jí krunýř, aby od jeho kostěné části snadněji odřízli želvovinu, a želvu naplňují a pak dva až tři dny pomalu a bolestivě umírá... Další čtrnáct dní jsem už na »našem« ostrově.“

To je asi zajímavější, že?

„Na ostrově stojí jen náš domek, jídlo nám vozí jednou za osm dní. Celou noc ho obcházíme po pobřeží, snůšky přenášíme do bezpečí a chráníme vejce před pytláky. Naštěstí oni nejsou nijak konfliktní, a když vidí, že tam někdo chodí, odváží se vylodit. Nestojím to za problémy. Přes den, v tom největším vedru dospíváme a odpoledne, kdy už je trochu líp, uklízíme odpadky, které přinesl příliv. Po obědě zase obcházíme ostrov, abychom našli želvy, které se nedostaly z hnízda, odnášíme do moře.“

Jak vás přijali místní lidé?

„Velmi dobře. Hodně

„Řídím se heslem, že pomáhat je třeba tam, kde je to potřeba. V Indonésii je ochrana přírody a je nutné ji rozvíjet,“ vysvětluje Hanka proč působí právě tam.

Česko-indonéská láska

Její přítel Berly Daniel je Daják, člen z původního kmene přímo z Bornea. Poznali se v centru na záchranu želv, kde Berly pracuje jako vedoucí. „Je chytrý, pracovitý, nic pro něj není problém. Když má čas, vyrábí z kokosového ořechu šperky i jiné věci. Tyhle dovednosti předává i místním, aby mohli prodávat suvenýry ze suroviny, která je levná a legální a neumírají kvůli ní želvy,“ říká Hana.

manžel se k ní nastěhuje. Pokud by s ním už nechtěla být, musí odejít jen s tím, s čím přišel, děti zůstávají u matky. Ve většině Indonésie také manžel odevzdává výplatu manželce.“

Prozradte, jak se vám tam žije?

„Kromě pozitiv, jakými jsou teplo, sluníčko, krásná příroda a milí lidé, má život v Indonésii i svá úskalí. V kanceláři často nejde internet, občas ani elektřina, na ostrově není ani signál na telefon a elektřinu tam máme na čtyři hodiny denně z generátoru. Dodnes mě štve, že v Indonésii neexistuje žádný systém na zacházení s odpadem – odpadky se páli nebo hází do moře. Na to jsem si ani po pěti letech nezvykla...“

Je něco, co vám tam chybí?

„Rodina, přátelé a některé jídlo. V Indonésii neseženete sýry, jogurty nebo vepřové, naopak je tam dostatek ryb, rýže a ovoce. Ve městě velkém skoro jako Olomouc není jediné knihkupectví, žádný park, kino divadlo ani sport.“

A co vám naopak nechybí?

„Spěch a stres. To, že vám nikdo v dopravním prostředku nestoupne na nohu a ještě vám nevynadá. Nemusíte se složitě domlouvat měsíc nad diáři, že se chcete potkat s přáteli. Prostě přijdete k nim domů, oni vám otevrou a povídáte si. Kdykoli... Tady často vidím, že se lidé mračí, jsou unavení, ztrápení, pořád si na něco stěžují. Proč? Máme se tady přece tak dobře.“

Umíte si představit, že v Indonésii zůstanete?

„Nevím, jestli do důchodu, ale příštích 10 až 15 let bych ráda. Mám tam práci, kterou miluji a považuji za důležitou a smysluplnou. Na začátku to bylo náročnější, protože každý člověk touží nejen pracovat, ale i milovat. A několik vztahů kvůli mým pobytům v zahraničí nevydrželo... V Indonésii jsem ale potkala někoho, koho mám ráda a kdo má rád mě. Dlouho nám oběma trvalo si to přiznat, oba jsme se báli kulturních rozdílů. Ale už jsme spolu dva roky, jsme spokojeni a plánujeme společnou budoucnost.“

Více informací o projektu na ochranu želv se můžete dozvědět na webu www.morskezelvy.cz.

dobrovolníků u nás na projektu se mě ptá, zda to není nebezpečné, že Indonésie je největší muslimská země. Také jsem se bála, než jsem tam poprvé přijela, jenže Indonésané jsou milí, nekonfliktní, usměvaví, nikam nespěchají. Náboženství neřeší, každý věří, v co chce a nikoho nenutí. Nevím, jak v Aceh, kde je islám radikálnější, tam jsem

nebyla, ale v Padang na Sumatře, kde je téměř 100 procentní muslimská oblast a zároveň je tam matriarchát, se ke mně chovali výborně a s respektem. Ani na Borneu jsem nezaznamenala žádné problémy.“

Zaujal mě ten matriarchát...

„Na Sumatře to funguje tak, že rodiče musí dceri obstarat dům a ve chvíli, kdy se vdá,